Stuk **1513** (2007-2008) – Nr. 1

V L A A M S  P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

24 januari 2008

# VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Bart Martens en Karlos Callens, de dames Magriet Hermans en Tinne Rombouts en de heren Jos Bex en Jos De Meyer –**

## betreffende maatregelen ter ondersteuning van het dierenwelzijn in de landbouw

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De beleidsbrief van de minister-president over Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid (2007) bevat heel expliciet de intentie om een duurzaam landbouwbeleid te voeren. Toekomstgericht handelen in een mondiale omgeving is niet alleen vanuit economisch en sociaal standpunt van belang. Als we willen dat de Vlaamse landbouwsector zijn intrinsieke ecologische kwaliteiten kan behouden en verder ontwikkelen, dan moeten we daar inspanningen voor leveren. De beleidsbrief maakt gewag van een uitdaging van formaat voor de landbouwsector, met name de gezondheid van dieren en planten, een schoon milieu, een inpassing in en instandhouding van het landschap en de natuur. Dat zijn stuk voor stuk zaken die noodzakelijk zijn voor de verdere ontwikkeling van de sector. "Willen we dat de generaties van morgen ook blijven beschikken over levensbronnen, een gezond leefklimaat en dito milieu, dan moeten we daar vandaag aan werken", zo stelt de minister-president. Vandaar de reeks inspanningen van de Vlaamse Regering om het dierenwelzijn in de landbouw te stimuleren. Een goed en toekomstgericht landbouwbeleid gaat immers verder dan het louter economische.

Zo worden investeringen in dierenwelzijn ondersteund via het VLIF (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds).

Daarbij past de Vlaamse Regering ook het principe van cross-compliance toe. Onze landbouwbedrijven moeten bijgevolg aan negentien Europese richtlijnen en verordeningen voldoen die betrekking hebben op volksgezondheid, diergezondheid, gezondheid van planten en milieu, alvorens recht te kunnen blijven hebben op ondersteuning. In 2007 is de cross-compliance verder uitgewerkt met randvoorwaarden inzake dierenwelzijn, meer specifiek ter bescherming van kalveren (91/629/EEG), varkens (91/630/EEG) en landbouwhuisdieren (98/58/EG). De uitbetaling van rechtstreekse steun is gekoppeld aan de naleving van die randvoorwaarden.

De landbouwsector zelf en de kritische consument zijn er zich goed van bewust dat een diervriendelijke productiewijze zowel voor dier als mens belangrijk is. Al verschillende jaren is dit thema dan ook belangrijk; er zijn de laatste jaren al heel wat inspanningen geleverd.

In verschillende lastenboeken zoals Certus, Meritus, IKM, die gegroeid zijn vanuit de landbouwsector zelf heeft men systematisch een onderdeel dierenwelzijn geïmplementeerd. Het samen nadenken en spreken over dierenwelzijn leidde tot verschillende concrete maatregelen op bedrijfniveau zoals matrassen voor koeien, groepshuisvestiging van varkens en kalveren of medicatieregisters.

Anderzijds is onze landbouw een economische sector die mee moet draaien op wereldniveau. Het is dan ook belangrijk dat we beseffen dat dierenwelzijn niet stopt aan de grens en dat er vooral sterk werk geleverd moet worden op Europees niveau en op wereldniveau.

Dit voorstel van resolutie is toegespitst op de bescherming van kalveren, varkens, alternatieve huisvestingssystemen voor kippen en dieren die buiten worden gehouden.

## 1. Bescherming van kalveren

In de Europese Richtlijn 97/2/EG van 20 januari 1997 die minimumnormen vastlegt ter bescherming van kalveren (omgezet door het KB van 23 januari 1998) is het individueel ophokken van kalveren verboden vanaf 1 januari 2007. Met andere woorden, alle kalverbedrijven moeten vanaf 1 januari 2007 overgeschakeld zijn op groepshuisvesting.

De belangrijkste aspecten uit de Richtlijn 91/629/EEG zijn:

– kalveren jonger dan twee weken moeten strooisel hebben;

– kalveren mogen niet aangebonden worden (uitzondering: ten hoogste één uur tijdens het verstrekken van melk voor kalveren);

– kalveren in groepshuisvesting moeten over voldoende vrije ruimte beschikken (1,5 $m^2$ per kalf);

– afstanden van de box: de breedte van elk individueel hok moet ten minste gelijk zijn aan de schofthoogte van het kalf en de lengte moet minstens gelijk zijn aan 1,1 keer de lengte van het kalf;

– in geval van kunstmatige ventilatie moet er voor een noodvoorziening worden gezorgd en moet er zeker een alarmsysteem zijn.

## 2. Bescherming van varkens

Niet-gecastreerde varkens groeien beter, hebben een betere vlees-vetverhouding, zijn minder ziek en produceren minder mest. Anderzijds produceren niet-gecastreerde varkens vlees met een sterke berengeur waardoor het niet gecommercialiseerd kan worden. Castratie is een ingrijpende ingreep en moet secuur worden uitgevoerd. De Europese richtlijn bevat dan ook een aantal voorwaarden die nageleefd moeten worden.

De belangrijkste aspecten uit Richtlijn 91/630/EEG zijn:

– alle varkens van meer dan twee weken oud moeten permanent over vers water kunnen beschikken (dus minstens één nippel per ruimte);

– verplichte groepshuisvesting voor zeugen en gelten vanaf vier weken na de inseminatie tot één week voor de verwachte werpdatum (tussen dag 31 en dag 108, niet voor bedrijven met minder dan 10 zeugen en minimaal 2,25 m² per zeug);

– huisvesting van beren: de vrije vloeroppervlakte moet ten minste 6 m² bedragen, waarvan een deel (dat groot genoeg is om te liggen) bestaat uit dichte vloer, een mat, stro enzovoort;

– huisvesting van vleesvarkens: een vleesvarken met een levend gewicht van meer dan 110 kg dat in groep gehouden wordt, moet beschikken over een vrije vloerruimte van ten minste 1 m²;

– het aanbinden van zeugen en gelten is verboden;

– alle varkens moeten kunnen beschikken over los materiaal ('speelgoed', zoals stro, ketting, laken, mat enzovoort);

– in geval van kunstmatige ventilatie moet er voor een noodvoorziening worden gezorgd en moet er zeker een alarmsysteem zijn.

## 3. Alternatieve huisvestingssystemen voor kippen

Uit een studie van het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (april 2007) blijkt de overgrote meerderheid van de legkippen gehuisvest te zijn in klassieke legbatterijen. Uit de studie blijkt eveneens dat de leghennenhouderij vooral in Vlaanderen is geconcentreerd, waar 86 percent van het aantal leghennen in België gehouden worden. In 2005 waren er in Vlaanderen 274 bedrijven die meer dan 350 leghennen hielden. Op die bedrijven vindt men 99,7 percent van het aantal leghennen in Vlaanderen terug. De productiewaarde van de leghennensector bedroeg in 2004 114 miljoen euro. In 2005 zou in Vlaanderen 15 percent van de legkippen gehuisvest zijn in alternatieve huisvestingssystemen, waarvan 10 percent voor scharreleieren en 5 percent voor vrije-uitloopeieren.

In 1999 heeft de EU beslist dat de legbatterijkooien vanaf 2012 niet meer gebruikt mogen worden (Richtlijn 1999/74/EG). Er werd afgesproken dat vanaf 2003 geen nieuwe legbatterijen meer gebouwd mogen worden. Elke kip moet vanaf 2012 kunnen beschikken over minimaal 750 cm² ruimte. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt dat kippen dan ook moeten kunnen scharrelen, rusten op een zitstok en 'zandbaden'. In ons land stelt het KB van 17 oktober 2005 een aantal minimumnormen vast voor het houden en beschermen van legkippen overeenkomstig de Europese regelgeving.

## 4. Dieren die buiten gehouden worden

Veel buiten gehouden dieren beschikken niet over natuurlijke beschutting zoals hagen, struiken of bomen, of in enkele gevallen een schuilhok die hen moet beschermen tegen ongunstige weersomstandigheden zoals felle wind, tocht, regen, hagel, felle zon of bijtende kou. Vooral tijdens de winterperiode kunnen dieren geconfronteerd worden met koude in combinatie met vochtige en winderige weersomstandigheden. Dergelijke barre leefomstandigheden kunnen veel eisen van de dieren. Vandaar dat dieren moeten kunnen beschikken over een schuilhok. Indien dat niet kan, zouden ze door de eigenaar op stal moeten worden gezet.

Om het welzijn van dieren die buiten worden gehouden te verzekeren, moeten de dieren kunnen beschikken over drinkbaar water, voldoende voedsel en een droge ligplaats. De Vlaamse Regering zou kunnen toezien op het welzijn van dieren die buiten worden gehouden en indien zich problemen voordoen, de eigenaar van de dieren contacteren.

Bart MARTENS
Karlos CALLENS
Magriet HERMANS
Tinne ROMBOUTS
Jos BEX
Jos DE MEYER

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat dieren te allen tijde moeten worden beschouwd als levende wezens waarvan het welzijn moet worden gegarandeerd;

– overwegende dat een diervriendelijke landbouw voordelig is voor dier en mens;

– overwegende dat het navolgen van de Europese richtlijnen en de daaraan gekoppelde randvoorwaarden een noodzakelijk minimum zijn en nodig zijn om het dierenwelzijn in Vlaanderen te bevorderen;

– overwegende dat landbouw een economische sector is en dat de concurrentiepositie inzake voedselproductie zich op Europese schaal en zelfs op wereldschaal afspeelt;

– vraagt de Vlaamse Regering:

1° strikt toe te zien op de randvoorwaarden die in 2007 zijn toegevoegd met betrekking tot het naleven van minimumnormen ter bescherming van kalveren (91/629/EEG), varkens (91/630/EEG) en landbouwhuisdieren (98/58/EG);

a) door landbouwers voldoende te informeren over de minimumnormen en alternatieve huisvestingssystemen;

b) door landbouwers te ondersteunen die kiezen voor diervriendelijke huisvestingssystemen die verder gaan dan de opgelegde minimumnormen;

2° een informatie- en sensibiliseringscampagne op te zetten en een gericht handhavingsprogramma uit te werken teneinde het verbod op individueel gehuisveste kalveren volledig ingang te doen vinden;

3° onderzoek op te zetten naar alternatieve methodes voor de castratie van biggen, zodat ze op een gezonde, betaalbare en milieuvriendelijke manier zo snel mogelijk verplicht kunnen worden toegepast;

4° strikt toe te zien op het naleven van het KB van 17 oktober 2005, dat een aantal minimumnormen vastlegt voor het houden en beschermen van legkippen;

a) door kippenhouders voldoende te informeren over de minimumnormen en alternatieve huisvestingssystemen;

b) door kippenhouders te ondersteunen die voor 2012 afstappen van legbatterijen en kiezen voor extra kipvriendelijke niet-kooisystemen;

5° eigenaars van weiden of locaties waar landbouwhuisdieren buiten worden gehouden voldoende te informeren over beschuttingsmogelijkheden tegen ongunstige weersomstandigheden;

6° op Europees en internationaal niveau aan te dringen op een wijziging van het internationale handelsregime, opdat in de toekomst handelbelemmerende maatregelen kunnen worden ingevoerd ten aanzien van de import van landbouwproducten die werden voortgebracht via productiemethoden die niet aan onze strengere Europese regels met betrekking tot dierenwelzijn beantwoorden.

Bart MARTENS
Karlos CALLENS
Magriet HERMANS
Tinne ROMBOUTS
Jos BEX
Jos DE MEYER